

ISPARTA
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

VERİMLİ DERS ÇALIŞMA TEKNİKLERİ
ÖĞRETMEN EĞİTİMİ

NELERDEN BAHSEDECEĞİZ?

- “ **VERİMLİ DERS ÇALIŞMA NEDİR?**
- “ **VERİMLİ DERS ÇALIŞMA İÇİN ÖN KOŞULLAR**
- “ **VERİMLİ DERS ÇALIŞMA SÜRECİNDEKİ AŞAMALAR**
- “ **ÖĞRENME STİLLERİ NEDİR?**

VERİMLİ DERS ÇALIŞMA NEDİR ?

Bir konuyu zamanı etkili kullanarak
öğrenmek olarak tanımlayabiliriz.

Araştırmalarda başarı düzeyi yüksek öğrencilerde de bile yanlış çalışma alışkanlıklarına rastlanılmıştır. Yaşanan okul başarısızlıklarının büyük bir kısmında yanlış ve eksik çalışma yöntemlerinin rolü vardır (Tan ve Baloğlu, 2006).

Akademik gelişim
alanı içinde yer alan
verimli ders çalışma
teknikleri öğrenme
sürecinin etkililiğini
artırmaktadır.

VERİMLİ DERS ÇALIŞMA İÇİN ÖN KOŞULLAR

Verimli ders çalışmak için ön koşulların yerine getirilmesi gerekir.
Bu ön koşulları iki grup altında toplanabilir:

1. FİZYOLOJİK HAZIRLIK

2. PSİKOLOJİK HAZIRLIK (Balcı, 2011)

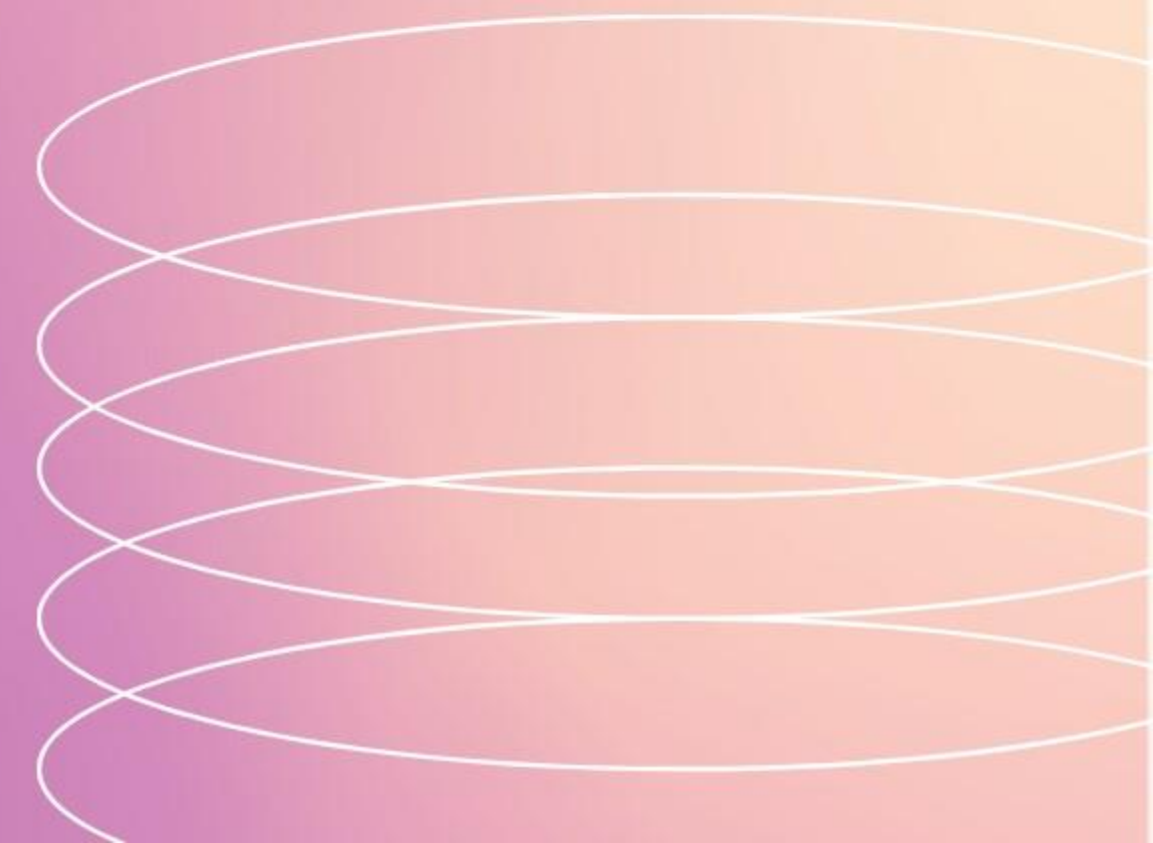
FİZYOLOJİK HAZIRLIK

Fiziksel (uyku, yemek, tuvalet) ve psikolojik (uyanık, istekli) olarak ders çalışmaya hazırlanmaktır.

Ayrıca ders çalışırken bedensel duruşun ayarlanması (dik bir oturuş, nefes alışverişinin ayarlanması), sağlıklı beslenme, gerginliklerden uzak kalma ve pozitif bir tavır takınmadır.

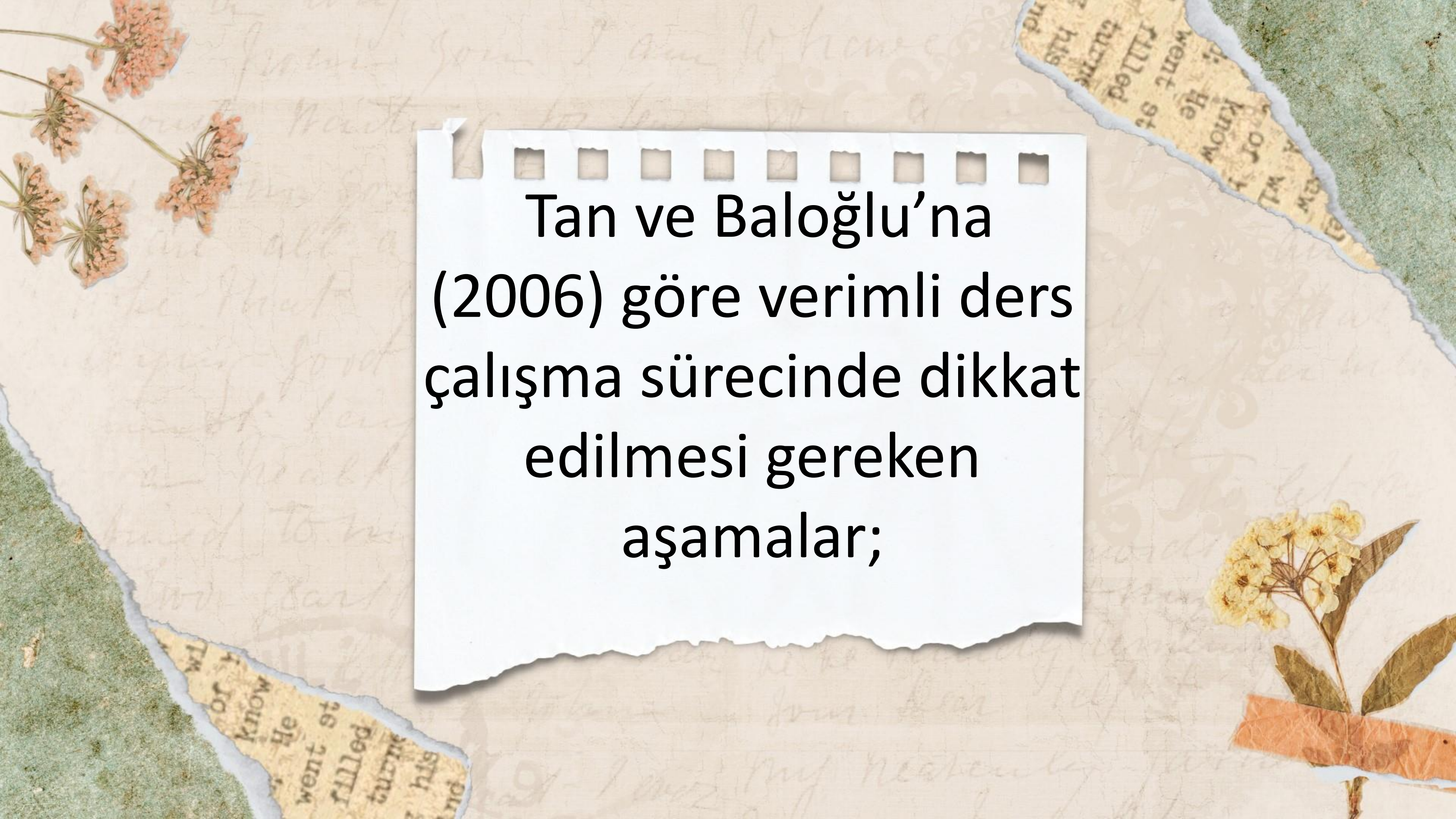
PSİKOLOJİK HAZIRLIK

Çalışılacak ders ile ilgili istekli olma, yöntemin seçilmesi ve eyleme (bir anlamda ders çalışma) geçmedir.

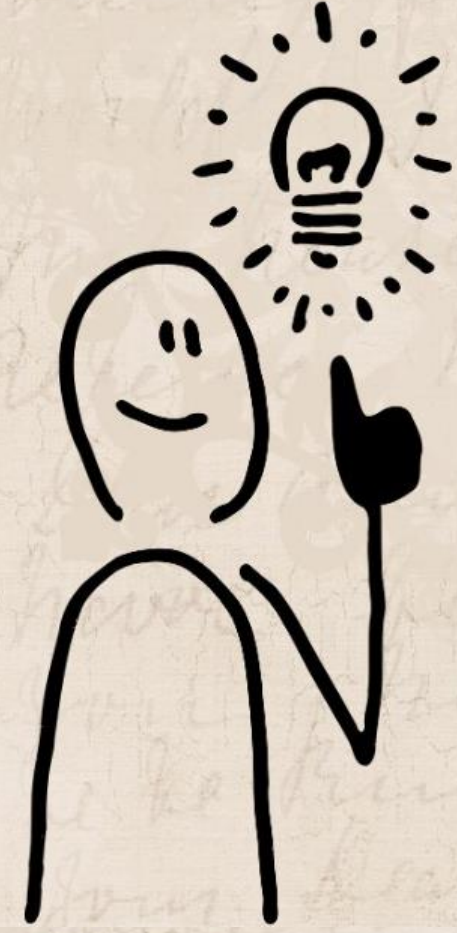

Sadece bu ön koşullar ile verimli ve etkili çalışma sağlamak güçtür.

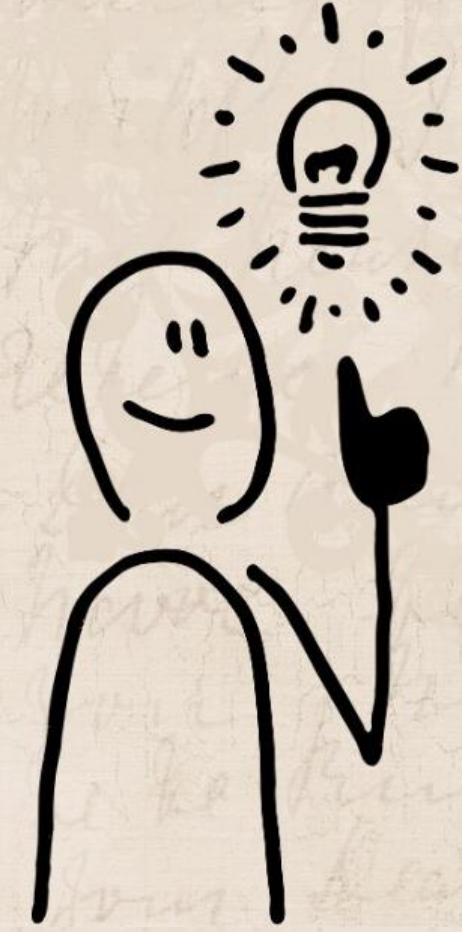

Tan ve Baloğlu'na
(2006) göre verimli ders
çalışma sürecinde dikkat
edilmesi gereken
aşamalar;

- Ders çalışmaya hazırlanmak
- Öğrenmek için okumak
- Ders dinlemek ve not tutmak

- Sınavlara Hazırlanmak ve Sınav
- Ödev Hazırlamak
- Bilgiye Erişim Kaynaklarına Ulaşmak

DERS ÇALIŞMAYA HAZIRLANMAK

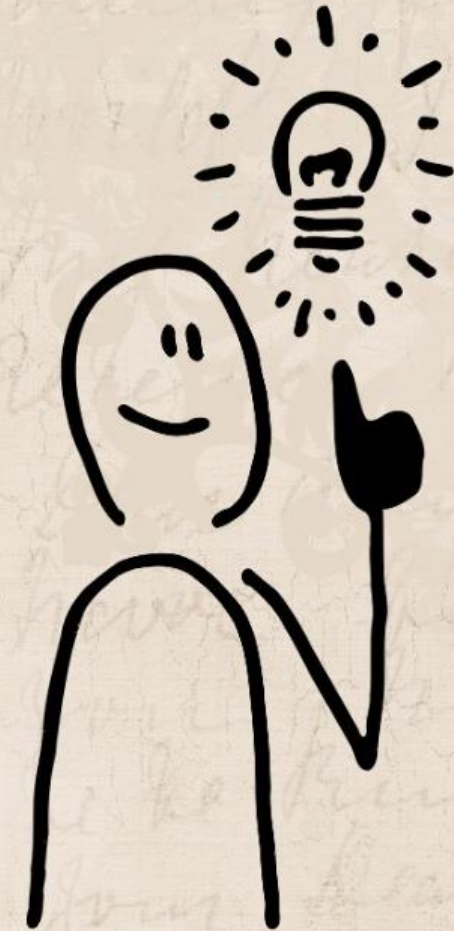
Ders çalışılacak ortamın ders çalışmaya uygun olması gerekir.

Kişi çalışma odasının düzenini (ısı, ışık, ses) sağlamalı, masa ve sandalyesini doğru konumlandırmalı ve masa üstünde sadece çalışacağı içerikleri bulundurmalıdır.

Dikkat dağıtacak öğelerin çalışma ortamından uzaklaştırılması (bilgisayar, televizyon, telefon, poster) öğrencinin çalışacağı derse odaklanmasını kolaylaştırır.

Günlük, haftalık ve aylık planlamalar öğrencilerin düzenli bir hayat içinde programlı bir şekilde ilerlemesini sağlar. Bu alışkanlıkların kazanılması bir anda gerçekleşen bir süreç değildir.

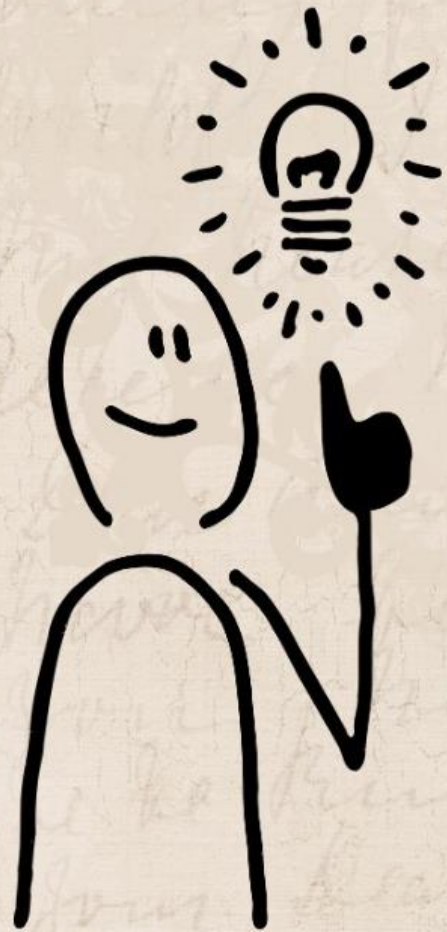

İçinde tekrarları barındıran uzun dönemli bir ve emek isteyen bir süreçtir

ÖĞRENMEK İÇİN OKUMAK

Bir konuyu anlamamanın ilk aşamalarından biri o metni okumaktır. Okumak hayatımızda önemli bir yer kaplar. Okunacak konuların fazla olması anlayarak hızlı okumayı zorunlu kılmıştır.

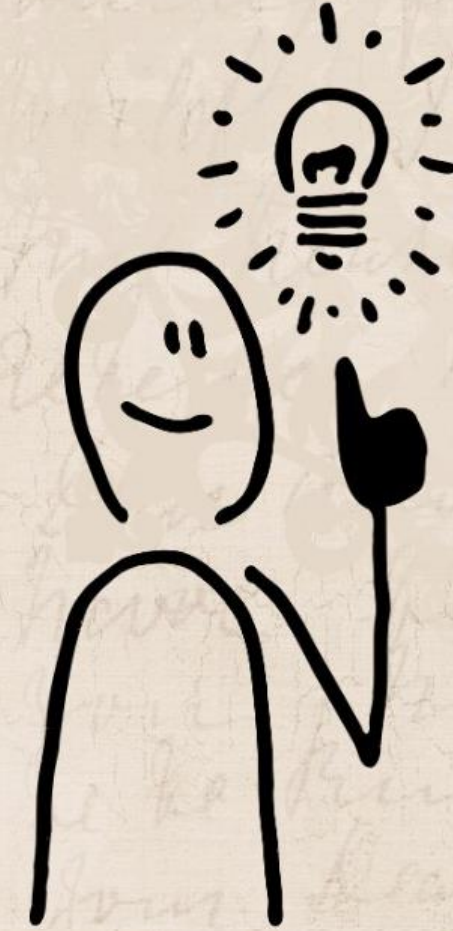

Okuma hızı kişiden kişiye ve okunan metnin türüne göre değişebilir. Okuma hızının çok yavaş ve çok hızlı olmak beklenmez, ancak okunan metnin anlaşılması beklenir.

Okuma tekniklerinde en çok bilinen teknik Robinson'un geliştirmiş olduğu izle-sor-oku-anlat-tekrar kelimelerinin ilk harflerinden oluşturulan İSOAT tekniğidir.

Kısaca açılımları yanda yer almaktadır.

izle
Sor
Oku
Anlat
Tekrar

İzle

Okunacak bölüme göz atmaktır. Okunacak bölümün başlıklarını, alt başlıklarını ne kadar olduğunu tarama kısmıdır.

Sor

Metnin izlenmesinde
kişinin aklında canlanan
sorulardır. Bu başlık
nelerden bahsediyor,
konunun hangi yönüne
değiniyor gibi sorulardır.

Oku

Metnin okunmasını içermektedir.
Kişi burada metni okur, okuduğu
bölümle alakalı not çıkarır,
anlamadığı yerlerin altını çizerek ve
bilmediğı bir kelime varsa onu bir
kenara not eder.

Anlat

Okuma bitince kişinin okuduğu metni anlatmasıdır. Akılda kalmayan ve anlaşılmayan yerler tekrar okunur.

TEKRAR

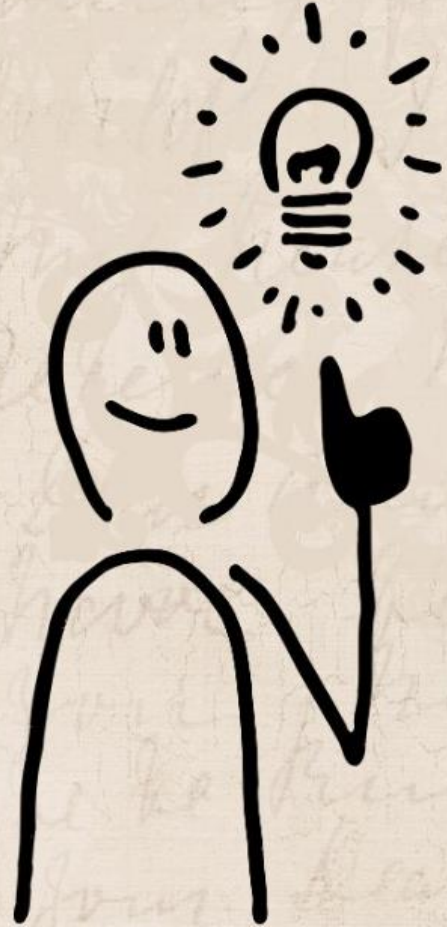
Okunan bölüm bitince kişi okuduğu kitabı kapatır. Öğrendiği kısmı tekrar eder. Zihninde kalanları aktarır.

Bu teknik ilk defa deneyen öğrenciler için zorlayıcı olabilmektedir. Ancak öğrenme ve akılda tutma kapasitesindeki artışı gören öğrenci zorlukları aşabilecektir.

DERS DİNLEMELİK VE NOT TUTMAK

Öğretmen ders anlatırken aktif katılım dersin anlaşılmasını kolaylaştırır.

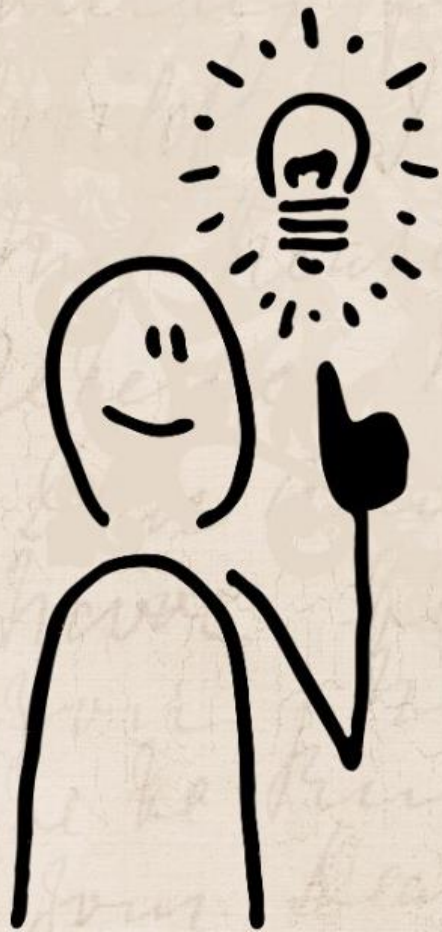

Çoğunlukla notu tutan
kişi yazdığı notu en iyi
anlayan kişidir.

SINAVA HAZIRLIK VE SINAV

Sınav öğrenme sürecinin içerisinde yer alan bir değerlendirme sürecidir. Sınava anlatıldığı şekilde çalışan öğrencilerin sınavlarının iyi sonuçlanması ve sınavdan sonra öğrenilenlerin akılda kalması mümkündür.

Sınava fizyolojik olarak hazır olmak (uyku, beslenme) ve verimli ders çalışma şartlarını yerine getirmek olumlu düşünceleri artırır, öğrencide daha az kaygıya sebep olur.

ÖDEV HAZIRLAMAK

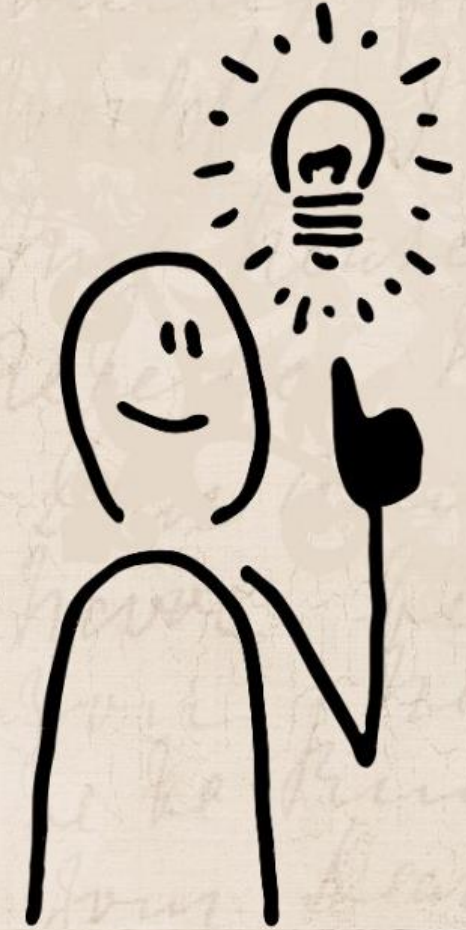
Bazı konuların daha iyi anlaşılması için ödevler verilebilir. Ödevleri yerine getirmek için öğrenci planını ve programını buna göre ayarlamalıdır.

BİLGİYE ERİŞİM KAYNAKLARINA ULAŞMAK

Öğrenci çalıştığı konunun anlaşılması ve ek kaynaklara başvurmak için kütüphaneden yararlanmalıdır (Tan ve Baloğlu, 2006).

Günümüz şartları göz önünde bulundurulduğunda dijital öğrenme içeriklerinden faydalanılması önem arz etmektedir. Ancak bu içerik ve ortamların kullanımında ebeveynin denetimi ile öğretmenlerin rehberliğine ihtiyaç olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

Öğrencinin çalışma alışkanlıkları ve tutumlarını edinmesi için bir anlamda kendini tanıması, keşfetmesi, amaçlar belirlemesi ve güçlü ve zayıf yönlerini fark etmesi en önemli gerekliliklerdir.

Öğrencinin çalışma alışkanlıklarını belirlerken aynı zamanda çalışacağı ortamı organize etmesine, dikkat süresini korumasına ve kişisel özelliklerine uygun olan çalışma yöntemlerini keşfetmesine ihtiyacı vardır.

Öğrencinin uygun öğrenme yöntemi ve şekli kalıcı öğrenmeyi sağlar.

Öğrenme ortamının öğrencide ne kadar kalıcı öğrenme sağladığına dair yapılan araştırmalarda;

- Okuma ortamı %10.2
- İşitsel ortam %20.3
- Görsel ortam %30.4
- Görsel-işitsel ortam %50.5
- Öğrenci tarafından öğrenilenlerin sözlü tekrarı %70
- Öğrenci tarafından sözlü ifade ve yapma (aktif katılım) ortamları için %90 olarak bulunmuştur.

Diğer bir deyişle bir öğrenci öğrenme ortamına ne kadar aktif katılırsa öğrenme süreci o kadar kalıcı olmaktadır (Balcı, 2011).

ÖĞRENME STILLERİ

Öğrenci yeni bilgileri öğrenmeye çalışırken, öğrenirken ve hatta hatırlarken, farklı ve kendine özgü yolları kullanır. Bu yollara öğrenme stilleri denir.

Öğrenme stilleri üç başlık altında toplanır. Bunlar; görsel, işitsel ve kinestetik-dokunsaldır (Balcı, 2011).

Görsel Öğrenme Stili

Bu stile sahip öğrenciler öğrenme sürecini muhakkak bir görsel öge ile desteklerler (Harita, afiş, şema). Düzenli ve titizdirler. Karışıklıktan hoşlanmayan her zaman düzenli olmaya özen gösteren kişilerdir.

İşitsel Öğrenme Stili

Bu stile sahip öğrenciler öğrenme sürecinde okuma, anlatma ya da söylemeyi içeren işitsel öğeleri kullanırlar. Ses ve müzik konusunda duyarlıdırlar. Yabancı dil öğrenme konusunda (konuşma veya dinleme) başarılıdırlar.

Kinestetik-Dokunsal Öğrenme Stili

Bu stile sahip öğrenciler öğrenme sürecinde yaparak-yaşayarak öğrenme dediğimiz aktif katılımı öğrenmelerini gerçekleştirirler.

Bu öğrenciler oldukça hareketli ve yerinde duramazlar. Bu hareketlilik uygun yönlendirilmezse sınıfta problem davranışlar ortaya çıkabilir. Bu sebeple aktif katılımlı öğrenme süreçleri bu öğrencilerin öğrenmelerinin kalıcılığını artırır ve hareketliliklerini yönetmelerini sağlar.

NELER YAPABİLİRİZ ?

- Öğrencilerin aktif öğrenmesini destekleyici ortamlar ve içerikler oluşturmak
 - Öğrenme sürecinde her öğrencinin öğrenme stili farklı olduğu için duyulara hitap edecek farklı materyaller kullanmak
 - Öğrencilerin derse hazır olmasını sağlamak (önceden anlatılacak konuyu söylemek, hazırbulunuşluğu pekiştirmek)
 - Derste anlaşılmayan bir yerin olup olmadığını sorarak, anlaşılmayan yerlerin tekrarını sağlamak
-

NELER YAPABİLİRİZ ?

- Sınıf ortamının havalandırılmış, iyi aydınlatılmış olmasına özen göstermek
 - Ders esnasında öğrencinin dikkatini çekecek, destekleyici bir tutum takınmak
 - Öğretmen-öğrenci iletişimin sağlıklı kurulmasına özen göstermek ve aileler ile işbirliği içinde olmaktır.
-

“Çiçeğin suya ve güneşe, öğrencinin destek ve takdire
gereksinmesi vardır.” Doğan Cüceloğlu

KAYNAKÇA

- Balcı, S. (2011). Eğitsel rehberlik. A. Kaya (Ed.) *Psikolojik danışma ve rehberlik*. İçinde (s. 83-124). Ankara: Anı Yayıncılık
- Tan, H. ve Baloğlu, M.(2006). Eğitsel rehberlik ve psikolojik danışma. *Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. İçinde (s. 107-121). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yörük, D. (2007). Lise öğrencilerinin akademik başarıları, başarı korkuları ve verimli ders çalışma alışkanlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Gazi üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara. Yüksek lisans tezi
- Cüceloğlu, D. (2018). *Başarıya götüren aile*. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Bölümü